

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В ТУРИСТИЧНІЙ ІНДУСТРІЇ

ПАРХОМЧУК Андрій,

*к.е.н., доцент, кафедри економіки, підприємництва та туризму,
Поліський національний університет, м. Житомир*

ТИЩЕНКО Світлана,

*здобувачка освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності «Туризм та рекреація»,
Поліський національний університет, м. Житомир*

Туризм пов'язаний із переміщенням людей як усередині країни, так і за її межами. У законодавстві низки європейських країн, таких як Франція та Італія, транспортні послуги розглядаються як ключовий елемент туристичного обслуговування поряд із розміщенням. Залежно від категорії, транспорт підрозділяється на:

- Повітряний включає регулярні авіарейси, чартерні перевезення та оренду повітряних суден з екіпажем. Чартером називають оренду будь-якого транспортного засобу (авіаційного, морського, річкового, автомобільного) туристичною компанією для перевезення своїх клієнтів.

- Водний здебільшого представлений круїзними суднами, а також поромами, які можуть перевозити не тільки пасажирів, а й їхні автомобілі.

- Сухопутний включає залізничний, автобусний і автомобільний транспорт (до 8 осіб). Він може працювати як за розкладом регулярних рейсів, так і у форматі спеціальних туристичних поїздок, чартерних рейсів або екскурсій. Сюди ж належить спеціалізований транспорт для трансферів між аеропортами, вокзалами та містами.

В багатьох регіонах, де є умови для розвитку туристично-рекреаційної діяльності, транспортне обслуговування туристів не відповідає європейським і міжнародним стандартам за багатьма показниками. Змінити дану ситуацію можливо тільки за рахунок інноваційного оновлення діяльності підприємств транспорту, що обслуговують туристів [1, с. 34].

Впровадження інноваційних технологій у сфері транспортного обслуговування туристів гальмується низкою факторів, які можна згрупувати наступним чином: *інституційні та адміністративні фактори* (недостатній рівень розвитку інноваційної транспортної та туристичної інфраструктури, відсутність регіональних програм інноваційного розвитку туристичного транспорту); *фінансові фактори* (нестача бюджетних коштів на реалізацію інноваційних змін у транспортному обслуговуванні туристів, недостатність фінансових ресурсів підприємств для впровадження інноваційних проєктів, відсутність інвесторів, готових вкладати в оновлення транспортної галузі, а також високі ризики фінансових, інвестиційних та інноваційних втрат); *ринкові фактори* (нерозвиненість ринку транспортно-туристичних послуг, відсутність маркетингових досліджень щодо попиту на різні види туристичного транспорту, брак статистичних даних про обсяги та сезонні коливання перевезень); *соціально-економічні фактори* (зниження рівня життя населення, що обмежує можливість впровадження інновацій, а також низька економічна ефективність окремих інноваційних рішень); *екологічні фактори* (підвищене антропогенне навантаження на довкілля, негативний вплив транспортної діяльності на рекреаційні ресурси регіону, забруднення водних об'єктів тощо) [2].

Авіація значно скоротила час подорожей, дозволяючи туристам швидко переміщатися між країнами та відвідувати найвіддаленіші куточки світу. Починаючи з 1938 року, завдяки технічному прогресу, авіаційний транспорт зазнав масштабної модернізації, що суттєво розширило спектр доступних послуг. Вихід на міжнародні маршрути широкофюзеляжних літаків, здатних перевозити сотні пасажирів, відкрив нові можливості у сфері авіаперевезень. Символом цієї нової епохи став літак «Джамбо-Джет» – Boeing 747. Такі повітряні судна переважно використовуються для далеких рейсів, що зумовлює їхню високу вартість.

Справжній прорив у туристичних перевезеннях відбувся з появою лоукост-авіакомпаній (low-cost carrier), які запропонували мандрівникам доступні ціни на квитки, скоротивши витрати за рахунок відмови від

традиційних додаткових послуг. Це значно розширило можливості подорожей і зробило авіаперельоти доступнішими для широкого кола туристів.

Залізничний транспорт сьогодні активно конкурує з авіацією завдяки розвитку високошвидкісних магістралей (ВШМ) та підвищенню якості послуг, які він надає. Це дозволяє залізничним перевезенням успішно конкурувати з сервісами, які пропонують авіакомпанії.

Останніми роками світовий круїзний ринок переживає значні трансформації. На ринку морських перевезень активно об'єднуються зусилля для залучення клієнтів, а також відбувається укрупнення компаній. Особливо в Європі з'являються нові компанії, орієнтовані на організацію більш доступних поїздок, а також розвиваються поромні перевезення. Однією з найбільших круїзних компаній є «Carnival Corporation & plc», яка являє собою корпоративну структуру, що об'єднує дві компанії з різними власниками, які працюють спільно для ефективного ведення бізнесу. Це компанія «Carnival Corporation», зареєстрована в Панамі, і компанія «P&O Princess plc», зареєстрована в Англії та Уельсі.

Таким чином, інноваційний розвиток транспортної сфери є ключовим для успішної та якісної організації подорожей. Туристичний бізнес часто виступає ініціатором та експериментатором в освоєнні сучасних технологій, постійно змінюючи форми та способи надання послуг, а також відкриваючи нові можливості для розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ципко В.В. Сучасні тенденції та напрями інноваційного розвитку індустрії туризму: Київ, 2020. 232 с.
2. Бараш Ю. С., Марценюк Л. В., Чаркіна Т. Ю., Іноваційний розвиток пасажирських компаній за рахунок обслуговування туристичних перевезень. *Електронний журнал «Ефективна економіка»*. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5928>
3. Бараш Ю. С. Принципи визначення витрат на туристичні перевезення по вузьким коліям. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 9. С. 13-22.
4. Скалозуб В.В. Багатоетапна інвестиційна модель розвитку залізничного туризму на Закарпатті. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 14. С. 5-13.

Науковий керівник к. е. н., доцент Тищенко С. В.

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Національний університет харчових технологій
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного
Полтавський фаховий коледж підприємництва і ресторанного бізнесу
Київський фаховий коледж туризму та готельного господарства

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ ТА ТУРИСТИЧНОМУ БІЗНЕСІ УКРАЇНИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

12 березня 2025 року, Київ

КИЇВ 2025

УДК 338.48:339.923:061.1ЄС(477)

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ННІ неперервної освіти і туризму Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол №9 від 20 березня 2025 р.)

Євроінтеграційні процеси в готельно-ресторанному та туристичному бізнесі України: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції (12 березня 2025 р.). Київ: НУБіП України. 2025. 350 с.

Редакційна колегія:

Мельниченко С. В. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

Сердюк М. Є. – доктор технічних наук, професор кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

Олюніна С. Л. – викладач кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

У збірнику тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції висвітлюються результати наукових досліджень студентської молоді з питань, присвячених євроінтеграційним процесам у сфері готельно-ресторанного та туристичного бізнесу України. У матеріалах розглядаються виклики та перспективи адаптації галузі туризму в умовах євроінтеграції, інноваційні технології в закладах HoReCa, туристичне країнознавство, організація дозвілля молоді.

Конференція проводиться з метою посилення профорієнтаційної роботи із залучення активної шкільної молоді до навчання в НУБіП України, посилення наукової складової підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» і «Магістр», оприлюднення результатів їх дослідницької роботи, підвищення ефективності, якості наукових досліджень, обміну досвідом і представлення результатів науково-дослідної діяльності, обговорення дискусійних питань та визначення пріоритетів подальшого розвитку науки.

Видання розраховане для здобувачів вищої освіти, дослідників, викладачів, суб'єктів підприємницької діяльності.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору автора.

© Колектив авторів, 2025

© НУБіП України, 2025